

УДК 72.012.3:728.5

DOI <https://doi.org/10.32782/uad.2025.5.24>

Скляренко Наталія Владиславівна,

доктор мистецтвознавства, професор,
професор кафедри архітектури та дизайну
Луцького національного технічного університету
ORCID ID: 0000-0001-9188-1947
Scopus Author ID: 57338605300
nata_skliarenko@ukr.net

Корука Христина Олександрівна,

здобувач вищої освіти
Луцького національного технічного університету
ORCID ID: 0009-0004-9237-7514
korukah@gmail.com

Дудка Роксолана Олександрівна,

кандидат мистецтвознавства,
доцент кафедри архітектури та дизайну,
Луцького національного технічного університету
ORCID ID: 0000-0002-8463-9017
roxolana.art@gmail.com

ЕВОЛЮЦІЯ ІНТЕР'ЄРНОГО ПРОСТОРУ ГОТЕЛІВ: ТРАНСФОРМАЦІЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ ФОРМОТВОРЕННЯ

Метою роботи є виявлення еволюційних трансформацій готельного простору та сучасних тенденцій формотворення інтер'єрів готелів згідно вимог сталого розвитку. Робота ґрунтується на системному підході та носить міждисциплінарний характер. Для проведення дослідження застосовано методи: спостереження, історико-порівняльний метод, структурно-функціональний аналіз, методи систематизації та класифікації, які дозволяють проаналізувати особливості формотворення інтер'єрного простору готелів. Залучення цих методів до дослідження дає можливість прослідкувати формування інтер'єрного простору у різні етапи розвитку, їхній взаємозв'язок та відмінні характеристики у формотворенні.

Наукова новизна роботи полягає в тому, що вперше систематизовано проєктні практики створення інтер'єрного простору готелів впродовж наступних історичних періодів: давній час (VI-XIII ст., перші прототипи готелів), середні віки (XIII-XVIII ст., релігійні помешкання), новий час (XIX-XX ст., багатофункціональні готелі), сучасна доба (XXI ст., еко-готелі). Інтер'єр готелю розглянуто як комплексну дизайн-систему, що забезпечує гармонізацію аспектів архітектури, дизайну середовища, дизайну візуальних комунікацій та сучасних інновацій та сприяє формуванню нових форм гостинності. Динамічні зміни у сфері історії гостинності демонструють перетворення традиційного готелю у багатофункціональний візуально-комунікативний простір. Виявлено основні тенденції формотворчих трансформацій інтер'єрів готелів, що засновані на екологізації та персоналізації простору. Доведено, що їх осмислення сприяє формуванню нових проєктних стратегій, орієнтованих на сталий розвиток та гармонізацію взаємодії людини та природи.

Практичне значення результатів дослідження є важливим для проєктної діяльності дизайнерів у контексті цілей сталого розвитку. Результати дослідження є підґрунтям для формування наукових праць, пов'язаних із дослідженням готельного простору. Вони можуть бути використані для організації виставкової діяльності та як джерело натхнення для студентів і зацікавлених осіб.

Ключові слова: еко-готель, дизайн середовища, готельний простір, дизайн для сталого розвитку, інтер'єр, формотворення, інновація, біомімікрія.

Skliarenko Nataliia, Koruka Kristina, Dudka Roksolana. THE EVOLUTION OF HOTEL INTERIOR SPACE: THE TRANSFORMATION OF FORMATION PECULIARITIES

The aim of the work is to discover evolutionary transformations of hotel space and modern trends in hotel interior design in view of sustainable development requirements. The work is based on a systematic approach and has interdisciplinary nature. The following methods were used to conduct the research: observation, historical-comparative method, structural-functional analysis, systematisation and classification methods, which allow analysing the peculiarities of hotel interior design. The use of these methods in the study makes it possible to observe the formation of interior space at different stages of development, their interconnection and distinctive characteristics in design.

The scientific novelty of the work is that for the first time, design practices for creating hotel interior space during the following historical periods have been systematised: ancient times (6th-13th centuries, the first prototypes of hotels), the Middle Ages (13th-18th centuries, religious dwellings), modern times (19th-20th centuries, multifunctional hotels), and the present day (21st century, eco-hotels). The hotel interior is considered as a complex design system that harmonises aspects of architecture, environmental design, visual communication design and modern innovations and contributes to the formation of new forms of hospitality. Dynamic changes in the history of hospitality demonstrate the transformation of the traditional hotel into a multifunctional visual and communicative space. The main trends in the formation of hotel interior transformations based on the ecologisation and personalisation of space have been identified. It has been proven that understanding these trends contributes to the formation of new project strategies focused on sustainable development and the harmonisation of human and nature interaction.

The practical significance of the research results is important for the design activity of designers in the context of sustainable development goals. The research results form the basis for scientific works related to the study of hotel space. They can be used to organise exhibitions and as a source of inspiration for students and interested individuals.

Key words: *eco-hotel, environmental design, hotel space, design for sustainable development, interior design, form creation, innovation, biomimicry.*

Вступ. Сьогодні туризм є одним із найпоширеніших видів відпочинку. В основі туристичного бізнесу закладені вимоги та принципи гостинності, тобто ввічливе та турботливе ставлення до туристів [1]. Прагнення надати послуги гостинності стало основою появи готелів. Вони формуються під впливом економічних, торгових та функціональних чинників, які лежать в основі проєктування комфортного інтер'єру. Вдалий дизайн та привітний персонал поєднуються у сучасному готельному просторі, що захоплює естетичним виглядом, зручністю та креативним підходом до вибору концепції проєктування.

Упродовж віків готельний простір весь час змінювався, покращуючи проєктні вимоги до функціональності, естетичності, ергономічності [2]. Для сучасних дизайнерів дослідження еволюційних трансформацій форми, меблів та простору є важливим підґрунтям для формування інноваційних креативних рішень, які приваблюють споживачів. Тому дослідження спрямоване на виявлення особливостей та тенденцій проєктування інтер'єрів готелів з різною стилістикою,

конструкціями та організацією в історичному контексті.

Мета. Метою роботи є виявлення еволюційних тенденцій розвитку готельного простору. Завданнями роботи є: 1) систематизувати наявні зразки інтер'єрів готельного простору та класифікувати їх за історичними етапами розвитку; 2) обґрунтувати особливості формотворення інтер'єрів; 3) з'ясувати сучасні тенденції формотворення інтер'єрів згідно вимог сталого розвитку.

Матеріали та методи. Джерельну базу роботи формують наукові публікації світових та вітчизняних дослідників, які охоплюють джерела історично-архітектурного, мистецтвознавчого, соціологічного, екологічного та маркетингового спрямування. Це підкреслює необхідність проведення системного дослідження готельного простору у різноманітних сферах життєдіяльності людини, зокрема в готельно-ресторанному бізнесі, архітектурі, дизайні та питаннях екології. Переважна більшість досліджень готельного простору пов'язана із формуванням готельно-ресторанної економіки. Вони стосуються питань

формування ресторанної індустрії, методів та якості управління, ефективності та тенденцій (Ю. Бірюкова [1], І. Сегеда [3]). К. Дж. Джеймс (K. J. James), А. К. Сандовал-Страуз (A. K. Sandoval-Strausz), Д. Модлін (D. Maudlin), М. Пеледжі (M. Peleggi), К. Хумайр (C. Humair), М. В. Бергер (M. W. Berger) [2], М. Бойко, Л. Гопкало [4] звертають увагу на етапи еволюції, що підкреслюють формування готельно-ресторанної індустрії, проте не торкаються дизайнерських особливостей формотворення інтер'єрів, меблів та устаткування.

Проблема організації зовнішнього вигляду будівель готелів досліджується в контексті архітектури та дизайну. Проектні аспекти формування будівель, особливості планування територій пов'язано з архітектурними дослідженнями Т. Ширяєва [5], який розглянув принципи та особливості конструювання готелів, їхню функціональність, архітектурну стилістику та реорганізацію.

Дизайнерські дослідження останніх десяти років торкаються способів переобладнання готельного простору зі споруд вторинного використання. Хе Сіні представив дисертацію, яка відображає дизайн середовища сучасних готелів у спорудах адаптивного повторного використання [6], де він побіжно торкається еволюції інтер'єрів сучасного розвитку готелів, побудованих на основі вторинних ресурсів.

До питань екологізації у дизайні готельного простору зверталися І. Е. Салем (I. E. Salem), А. М. Ельбаз (A. M. Elbaz), А. Аль-Алаві (A. Al-Alawi), Н. А. Алькатірі (N. A. Alkathiri), К. А. Рашван (K. A. Rashwan) [7], а до принципів сталого розвитку та озеленення архітектурних будівель звертались групи науковців А.Х. Хініпеллаге (A. H. Heenipellage), М. Фернандо (M. Fernando), Б. Гіббонс (B. Gibbons) [8], С. Лі (S. Lee) [9], В. Чжун (W. Zhong), Т. Шредер (T. Schroeder), Дж. Беккерінг (J. Bekkering) [10].

Численний ілюстративний матеріал, який дозволяє сформулювати візуальний ряд у контексті еволюційного розвитку, представлений в мережі інтернет, хоча такі джерела

носять рекламно-публіцистичний характер, проте вони є важливими для формування джерельної бази дослідження [11–15]. Історичний розвиток готелів різних періодів висвітлений фрагментарно у дослідженнях різного спрямування, проте відсутнє систематизоване дослідження еволюції готельного простору, що підкреслює актуальність обраної теми.

Для проведення дослідження застосовано комплекс методів, що відображають системний підхід до еволюції формотворення готельного простору. Аналіз стилістичних, морфологічних та функціональних трансформацій дозволяють здійснити історико-порівняльний метод, методи структурно-функціонального та образно-стилістичного дизайн-аналізів. Це забезпечило можливість виявити взаємозв'язки між функціональними, конструктивними, естетичними та візуально-комунікативними аспектами проектування інтер'єру готелів. Для систематизації візуальних зразків за структурними принципами організації використано методи систематизації та класифікації. Залучення цих методів дослідження не лише забезпечило узагальнення представлених даних та формування історичних трансформацій готельного простору, а й дозволило виявити інноваційні тенденції формотворення згідно вимог сталого розвитку.

Результати. Готельний простір еволюціонував впродовж чотирьох періодів, змінюючи свій зовнішній вигляд, планувальні рішення та рівні комфортності (рис. 1).

Перші прототипи готелів давнього часу дослідники відносять до VI–XIII ст. н.е. [4]. Характерною особливістю цього періоду є організація готельного простору для ночівлі у цегляних спорудах з відсутністю елементарних умов проживання. У цей період люди переосмислили потребу у просторі, що дозволяє отримати прибуток та розваги. Першим прообразами готелів були таверни, про які згадується в манускриптах за царя Вавилона Хаммурапі (1792–1750 рр. до н.е.) [6]. Переважно таверни слугували місцем для харчування мандрівників у Давній Греції в I тисячолітті

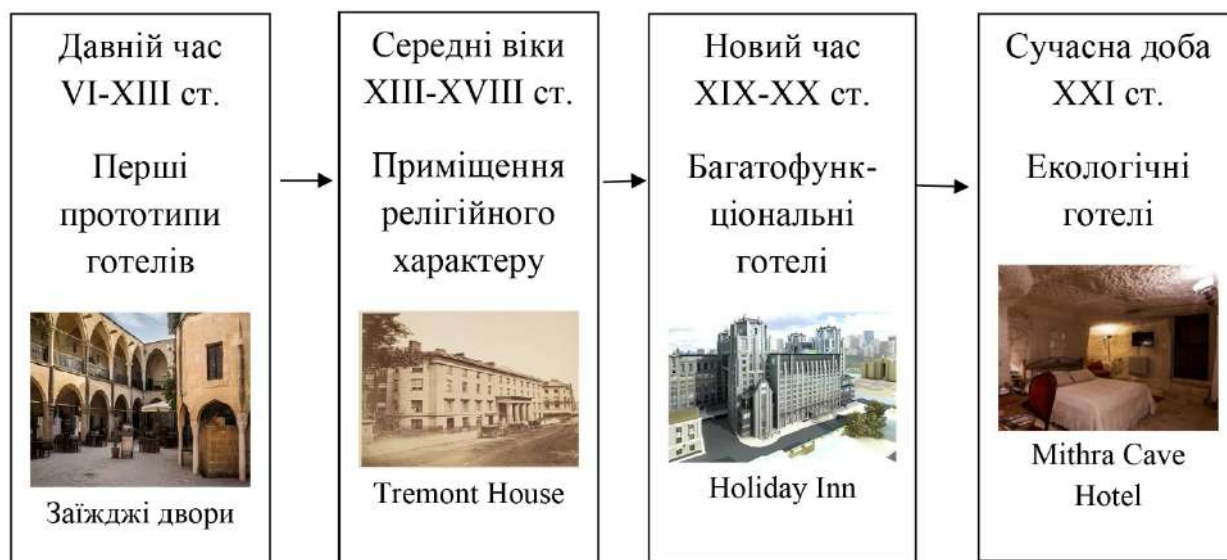

Рис. 1. Етапи еволюції готелів

до н.е. [2]. Це сприяло появі зайжджих дворів, оскільки людям була потрібна не тільки їжа, а й ночівля.

Подальші видозміни готельного простору здійснюються у зв'язку із розвитком Римської імперії. Поселення людей відбувалося за класовим принципом: прості люди та вищі чиновники розселялися окремо [4]. Для людей вищого класу місце проживання було організовано за всіма архітектурними стандартами та із дотриманням тогочасних мистецьких тенденцій. Будинки проживання були зроблені майстерно, на противагу цьому умови проживання для селян були жахливі. У таких приміщеннях повністю був відсутній комфорт для простих людей, вони часто ночували на возах, або грілись поруч своїх коней.

На противагу європейським тенденціям осілого проживання, на Сході набули популярності кочові каравани з товаром [4; 16]. Для ночівлі людей та відпочинку верблюдів використовували караван-сараї. Від грабіжників, розбійників та стихійних лих вони були огорожені великими стінами. Подвір'я мало прямокутну форму. Для тварин, зазвичай, було відведене спеціальне місце. Зустрічались одно та двоповерхові караван-сараї, де знаходились кімнати для проживання та приміщення для зберігання товару. Подальший розвиток будинків для тимчасового проживання

зумовив їх розподіл на два види: відкритий та закритий. Характерною особливістю відкритих караван-сараїв був додатковий сервіс з харчуванням, пунктами обміну товаром, що робить їх подібними до сучасних готелів. Закритий вид слугував для захисту від нападу і мав вигляд прямокутної форми з колодязем та двориком [2].

У середні віки XIII–XVIII ст. готельний простір почав розвиватися більш стрімко, ніж в давній час. Люди почали будувати складські приміщення, кухні та кімнати відпочинку, проте санітарні умови не покращилися [4].

Інтенсивний розвиток паломництва зумовив появу будинків з послугами проживання та харчування у священних місцях. За час правління Генріх VIII зробив церковну власність державною та заборонив безоплатну зупинку в монастирях [2]. Це призвело до появи платних будинків проживання, де люди та священники могли зупинятись на ночівлю ближче до монастирів.

У XVI ст. розвиток готельної індустрії набув поширення в Україні, а згодом в Америці, Китаї та Японії. Через українське місто Київ, яке вважалося торгівельним центром Європи в той час проходили каравани купців. Для українських купців були запроваджені гостині двори, в яких здавали в оренду корчми. Запорізька Січ була одним із торговельних майданчиків в Україні [4]. Церква

і монастирі захищали прочан і відводили для них спеціальні помешкання. Для бідних подорожніх біля Києво-Печерської лаври збудували готель, який там знаходиться до сих пір [4].

Аналогічні процеси відбувалися і в Америці. У штаті Пенсільванія у 1820 році для житла почали будувати таверни, а згодом і готелі. Першим комфортним та готелем з санітарними умовами був Тремонт Хаус (Tremont House) (рис. 1) у Бостоні в 1829 р. [17]. Унікальною якістю розкішних інтер'єрів цієї споруди стала наявність вбиральні з сантехнікою та безкоштовним милем.

Період нового часу (XIX–XX ст.) характеризується підвищенням функціональності готельного простору. У цей час розпочинається проєктування готелів за всіма архітектурними стандартами. Розширення функціональних зон, зокрема поява бібліотек дозволяє увиразнити елегантні інтер'єрні рішення та підкреслити аристократизм. Показовим прикладом такого простору є Замок Віттем (Kasteel Wittem) у Нідерландах [15]. З 1125 року він був найбагатшим маєтком, де гостями були аристократи, а з 1958 року став готелем, що зберіг тогочасну атмосферу (його власниками на сьогоднішній день є Рональд і Сільвія де Мейжа-Рудлінг) [15; 10].

Активізація подорожей особливо у сімейному колі призводить до популярності сімейних готелів, що утворюють такі величезні мережі як «Holiday Inn», «Accor», «Hilton Worldwide» та ін. Наприклад, готелі мережі «Holiday Inn» є в Україні (Київ) та вирізняються комфортом, зокрема передбачено номери для людей з особливими потребами та для відпочинку з домашніми улюбленцями (рис. 1). Широкий спектр функціональних особливостей наблизив сучасний готель до величезного багатофункціонального комплексу, що задовольняє усі потреби споживачів.

Особливою тенденцією сучасності є формування концепції персоналізованого та емоційного дизайну інтер'єрів готелів [18]. Проєктування простору базується на стилі життя певної аудиторії споживачів, їх індивідуальних та емоційних потребах. Дизайнери розробляють проєкти, які залучаються до екранізації фільмів, а готельний простір перетворюється на знімальний майданчик. Так, для шанувальників відомого фільму «Гаррі Поттер» створили готель у Великобританії, стилізований під гуртожиток Грифіндор [14] (рис. 2:1–2). Такий підхід орієнтований на створення адаптивних інтер'єрів, естетичні, ергономічні та психологічні параметри яких здатні змінювати настрій та потреби споживачів.

Рис. 2. Сучасний готельний простір: 1–2 – Гаррі Поттер, Великобританія, 2014 [14]; 3 – Дзеркальний куб, Швеція, 2010; 4–6 – будинки-печери в Каппадокії, Туреччина

З кінця XIX століття акцент переноситься на проєктування готельного простору у тісній взаємодії з природою. Розташування готелів поблизу природних водойм, у горах, приваблює значну кількість туристів [19]. Одним із таких найстаріших готелів вважається Нісіяма Онсен Кейункан (Японія) [13], побудований ще у 705 році на гірських термальних джерелах та занесений до книги рекордів Гіннеса [20]. На його території знаходиться простір для релаксації під нічним зоряним небом (рис. 3).

Ускладнення екологічного стану середовища XXI століття акцентує увагу дизайнерів на цілях сталого розвитку, які втілюються у нових рішеннях готельного простору. Використання екологічних матеріалів, впровадження концепцій вторинних ресурсів, переосмислення способів взаємодії готельного простору з природним середовищем стало домінуючими тенденціями у проєктуванні [21; 22]. Унікальними є готелі, що дозволяють зануритись в атмосферу дикої природи та проживати поруч із тваринами [23]. Їх проєктування ґрунтується на природних процесах біомімікрії, концепцію яких дизайнери використовують для маскуванню штучних конструкцій у природному середовищі [24]. Ці проєктні інновації зумовили появу готельних просторів на деревах. Одним з таких готелів є «Дзеркальний куб», що вкритий дзеркалами, через які можна спостерігати ліс (Швеція). Будинок для проживання з березової фанери (розміром 4х4х4 метри), обладнаний всіма необхідними елементами: ванною, спальнею і терасою на даху (рис. 2:3).

Адаптація дизайнерами територій природного походження з метою використання їх у готельному просторі призводить до появи

еко-готелів [21; 22]. Вони є частиною навколишнього середовища, які створюються у печерах природного походження, у гирлах вулканів, у соляних шахтах та льодовиках. Наприклад, у печерах Каппадокії (Туреччина) створено цілий комплекс підземних міст природного походження з димарями, монастирями, тунелями, колодязями [12; 25] (рис. 2:4–6). Інтер'єр таких готелів стає невід'ємною частиною природи, зменшує деградацію земель та забезпечує оптимальне використання ресурсів, а перебування там оздоровлює споживачів.

Висновки. У роботі представлено дизайн готельного простору як комплексну систему, відображає еволюцію соціокультурних, технологічних та екологічних потреб людства. Трансформація формотворення готельних інтер'єрів відбувалася впродовж чотирьох періодів: давній час (VI–XIII ст.), середні віки (XIII–XVIII ст.), новий час (XIX–XX ст.), сучасна доба (XXI ст.). Прості умови проживання та антисанітарія у тимчасових приміщеннях для проживання давнього часу характеризували перші прототиби готелів. Середні віки стали часом зародження комфортних умов проживання, послуг ночівлі та харчування. Трансформації інтер'єрного простору готелів нового часу пов'язані із багатофункціональністю, що визначається архітектурними стандартами. Концепції проєктування у сфері гостинності еволюціонують у напрямку сталого розвитку, формують екологічне мислення та акцентують увагу на персоналізації досвіду споживачів. Це дозволяє дизайнерам та архітекторам осмислювати сучасні готелі як багатофункціональний візуально-комунікативний простір, сформований у гармонії з природою та людиною.

Рис. 3. Найстаріший готель у світі Нісіяма Онсен Кейункан, Японія, 705 р. [13]

Література:

1. Бірюкова Ю. А. Управління розвитком туристичного готельного бізнесу в Україні : дис. ... д-ра філософії : 051 Економіка. Київ, 2021. 252 с. URL: <https://repository.ldufk.edu.ua/items/3f6bc842-d440-4e01-b84f-544c8ba72842> (дата звернення: 30.10.2025).
2. James K. J., Sandoval-Strausz A. K., Maudlin D., Peleggi M., Humair C., Berger M. W. The hotel in history: evolving perspectives. *Journal of Tourism History*. 2017. Vol. 9(1). P. 92–111. DOI: <https://doi.org/10.1080/1755182X.2017.1343784>
3. Сегеда І. В. Організаційне забезпечення управління готельним господарством регіону: дис... канд. екон. наук, 08.00.05 Розвиток продуктивних сил і регіональна економіка. Харків, 2018. URL: https://svr.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/5/2018/09/dis_Segeda.pdf (дата звернення: 30.10.2025).
4. Бойко М.Г., Гопкало Л.М. Організація готельного господарства: Підручник. Київ, 2006. 448 с. URL: <https://tourism-book.com/pbooks/book-58/ua/> (дата звернення: 30.10.2025).
5. Ширяєв Т. В. Архітектура київських готелів підвищеного комфорту другої половини XIX – початку XX ст. : дис. ... канд. архітектури : 18.00.01 Теорія архітектури, реставрація пам'яток архітектури. Київ, НАОМА, 2016. 302 с. URL: <http://195.20.96.242:5068/kvnaoma-xmlui/handle/123456789/599?show=full&locale-attribute=uk> (дата звернення: 30.10.2025).
6. Хе Сінї. Дизайн середовища сучасних готелів у спорудах адаптивного повторного використання (на прикладі промислових об'єктів): дис... д-ра філософії, 022 Дизайн. Харків, ХДАДМ, 2023. URL: <https://www.ksada.org/wp-content/uploads/2024/04/hesini-dysertaciia.pdf> (дата звернення: 30.10.2025).
7. Salem I. E., Elbaz A. M., Al-Alawi A., Alkathiri N. A., Rashwan K. A. Investigating the Role of Green Hotel Sustainable Strategies to Improve Customer Cognitive and Affective Image: Evidence from PLS-SEM and fsQCA. *Sustainability*. 2022. Vol. 14(6). 3545. DOI: <https://doi.org/10.3390/su14063545>
8. Heenipellage A.H., Fernando M., Gibbons B. Upper echelon characteristics and environmental sustainability practices: Evidence from upper echelons in the hotel industry. *Journal of Cleaner Production*. 2022. Vol. 379. Part 2. 134618. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2022.134618>
9. Lee S. Investigating the importance of positive hotel design. *International Journal of Hospitality Management*. 2020. Vol. 88. 102523. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.ijhm.2020.102523>
10. Zhong W., Schroeder T., Bekkering J. Designing with nature: Advancing three-dimensional green spaces in architecture through frameworks for biophilic design and sustainability. *Frontiers of Architectural Research*. 2023. Vol. 12. Issue 4. P. 732–753. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.foar.2023.03.001>
11. Ahmed J. U., Chowdhury M. K., Talukdar A., Ahmed A. Treehotel: Forest hospitality in sweden. In *Sage Business Cases*. SAGE Publications, Ltd., 2024. DOI: <https://doi.org/10.4135/9781071925102>
12. Akdağ S.G., Sayar B. Revitalization and Adaptive Re-use in Cappadocia: A Taxonomy of Creative Design Solutions for Uçhisar Boutique Hotels. *Journal Of CONTEMPORARY URBAN AFFAIRS*. 2020. Vol. 4(2). P. 37–50. DOI: <https://doi.org/10.25034/ijcua.2020.v4n2-4>
13. Найстаріший готель Японії та світу: вік давно переважив за 1000 років, а він все ще працює. 2023. URL: <https://nevsedoma.com.ua/uk/571875-najstarishij-gotel-japoniji-ta-svitu-vik-davno-perevaliv-za-1000-rokiv-a-vin-vse-sche-pracjuje-7-foto.html> (дата звернення: 30.10.2025).
14. O'Gorman K. Harry Potter and Metaphysical Hospitality. *Hospitality Review*. 2007. URL: https://www.academia.edu/279797/Harry_Potter_and_Metaphysical_Hospitality (дата звернення: 30.10.2025).
15. 5 готелів з історією. Airline. URL: <https://airline.ua/5-goteliv-z-istoriyeyu/> (дата звернення: 30.10.2025).
16. Tissot L. History of the Hotel Business in Western Europe: Actors, Strategies and Management. Introduction. *Mondes du tourisme*. 2022. Vol. 22. DOI: <https://doi.org/10.4000/tourisme.5370>
17. Carrillo R. F., Jepson D.A. A Study in Historical Archaeology at the Tremont House Hotel, Lower Downtown Denver. Exploring the Colorado Frontier. 1995. URL: <https://archaeologycolorado.org/sites/default/files/Carrillo%20and%20Jepson%201995%20Tremont%20House.pdf> (дата звернення: 30.10.2025).
18. Floričić T., Šker I., Molnar N. Architectural Design in Hotel Industry – Contemporary Challenges, Approaches to Sustainability and Emotional Aspects for Competitiveness of the Tourism Offer. *ENTRENOVA – ENTERPRISE RESEARCH INNOVATION JOURNAL*. 2025. Vol. 10(1). P. 360–378. DOI: <https://doi.org/10.54820/entrenova-2024-0030>
19. Склярєнко Н. Взаємодія відкритих дизайн-систем і середовища (на прикладі дизайну закладів харчування). *Аркадія*. 2015. № 2. С. 37–41. URL: https://drive.google.com/file/d/19JmL1BdHeyt8G4mR0KxqqfuzTSwI_SK3/view (дата звернення: 30.10.2025).
20. Morris C. The World's Oldest Hotel Has Been a Family Business for 1,300 Years. *FORTUNE*. 2016. URL: <https://fortune.com/2016/01/26/oldest-hotel-keiunkan/> (дата звернення: 30.10.2025).
21. Marghany M., Morgan N., Finniear J., White P. Heritage hotels: An exploration of staff experiences in these unique hospitality environments. *Tourism and Hospitality Research*. 2023. Vol. 25(3). P. 519–525. DOI: <https://doi.org/10.1177/14673584231215707>

22. Vrabcová P., Scholz P., Linderová I., Kotoučková H. Eco-friendly hotels and guesthouses as a new opportunity for resilience and sustainability: Evidence from the Czech Republic. *PloS one*. 2024. Vol. 19(4). e0301936. DOI: <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0301936>
23. Корука Х. О., Склярєнко Н.В. Проєктні концепції сталого розвитку у дизайні готельного простору. *Дизайн та мистецтво в контексті соціокультурного розвитку: матеріали X Міжнародної науково-практичної конференції* (м. Хмельницький, 09–11 жовтня 2024 року). Одеса: ХНТУ, 2024. С. 129–132. URL: https://kntu.net.ua/ukr/content/download/119874/670803/file/2024_%D0%9C%D0%90%D0%A2%D0%95%D0%A0%D0%86%D0%90%D0%9B%D0%98.pdf (дата звернення: 28.10.2025).
24. Isak C. What Is Biomimicry? *TechAcute*. December 10, 2021. URL: <https://techacute.com/what-is-biomimicry/> (дата звернення: 30.10.2025).
25. Yıldız P. Analysis of the 'Cappadocian cave house' in Turkey as the historical aspect of the usage of nature as a basis of design. *WIT Transactions on Ecology and the Environment*. 2006. Vol. 87. P. 61–70. DOI: <https://doi.org/10.2495/DN060061>

References:

1. Biriukova, Yu. A. (2021). Upravlinnia rozvytkom turystychnoho hotelnoho biznesu v Ukraini [Management of the development of the tourist hotel business in Ukraine]: dis. ... Doctor of Philosophy: 051 Economics. Kyiv. Retrieved from: <https://repository.ldufk.edu.ua/items/3f6bc842-d440-4e01-b84f-544c8ba72842> [in Ukrainian].
2. James, K. J., Sandoval-Strausz, A. K., Maudlin, D., Peleggi, M., Humair, C., & Berger, M. W. (2017). The hotel in history: evolving perspectives. *Journal of Tourism History*, 9(1), 92–111. <https://doi.org/10.1080/1755182X.2017.1343784>
3. Sehedá, I. V. (2018). Orhanizatsiine zabezpechennia upravlinnia hotelnym hospodarstvom rehionu [Organisational support for hotel management in the region]: thesis... Candidate of Economic Sciences, 08.00.05 Development of productive forces and regional economy. Kharkiv. Retrieved from: https://svr.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/5/2018/09/dis_Segeda.pdf [in Ukrainian].
4. Boiko, M.G., Gopkalo, L.M. (2006). Orhanizatsiia hotelnoho hospodarstva [Organisation of Hotel Management]: Textbook. Kyiv. Retrieved from: <https://tourism-book.com/pbooks/book-58/ua/> [in Ukrainian].
5. Shyriaiev, T. V. (2016). Arkhitektura kyivskykh hoteliv pidvyshchennoho komfortu druhoi polovyny XIX – pochatku XX st. [Architecture of Kyiv hotels of increased comfort in the second half of the 19th – early 20th centuries]: dis. ... Candidate of architecture: 18.00.01 Theory of architecture, restoration of architectural monuments. Kyiv, NAOMA. Retrieved from: <http://195.20.96.242:5068/kvnaoma-xmlui/handle/123456789/599?show=full&locale-attribute=uk> [in Ukrainian].
6. He, Sini (2023). Dyzaín seredovyscha suchasnykh hoteliv u sporudakh adaptivnoho povtornoho vykorystannia (na prykladi promyslovykh ob'ektiv) [Design of modern hotel environments in adaptive reuse buildings (using industrial facilities as examples)]: Doctor of Philosophy thesis, 022 Design. Kharkiv, KhDADM. Retrieved from: <https://www.ksada.org/wp-content/uploads/2024/04/hesini-dysertaciia.pdf> [in Ukrainian].
7. Salem, I. E., Elbaz, A. M., Al-Alawi, A., Alkathiri, N. A., & Rashwan, K. A. (2022). Investigating the Role of Green Hotel Sustainable Strategies to Improve Customer Cognitive and Affective Image: Evidence from PLS-SEM and fsQCA. *Sustainability*, 14(6), 3545. <https://doi.org/10.3390/su14063545>
8. Heenipellage, A.H., Fernando, M., Gibbons, B. (2022). Upper echelon characteristics and environmental sustainability practices: Evidence from upper echelons in the hotel industry. *Journal of Cleaner Production*, 379. Part 2. 134618. <https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2022.134618>
9. Lee, S. (2020). Investigating the importance of positive hotel design. *International Journal of Hospitality Management*, 88, 102523. <https://doi.org/10.1016/j.ijhm.2020.102523>
10. Zhong, W., Schroeder, T., & Bekkering, J. (2023). Designing with nature: Advancing three-dimensional green spaces in architecture through frameworks for biophilic design and sustainability. *Frontiers of Architectural Research*, 12 (4), 732–753. <https://doi.org/10.1016/j.foar.2023.03.001>
11. Ahmed, J. U., Chowdhury, M. K., Talukdar, A., & Ahmed, A. (2024). Treehotel: Forest hospitality in sweden. In *Sage Business Cases*. SAGE Publications, Ltd. <https://doi.org/10.4135/9781071925102>
12. Akdağ, S.G., & Sayar, B. (2020). Revitalization and Adaptive Re-use in Cappadocia: A Taxonomy of Creative Design Solutions for Uçhisar Boutique Hotels. *Journal Of CONTEMPORARY URBAN AFFAIRS*, 4(2), 37–50. <https://doi.org/10.25034/ijcua.2020.v4n2-4>
13. Naistarishyi hotel Yaponii ta svitu: vik davno perevalyv za 1000 rokiv, a vin vse shche pratsiuie [The oldest hotel in Japan and the world: it is over 1,000 years old and still in operation]. (2023). Retrieved from: <https://nevseдома.com.ua/uk/571875-najstarishij-gotel-japoniji-ta-svitu-vik-davno-perevaliv-za-1000-rokiv-a-vin-vse-sche-pracjuje-7-foto.html>

14. O’Gorman, K. (2007). Harry Potter and Metaphysical Hospitality. *Hospitality Review*. Retrieved from: https://www.academia.edu/279797/Harry_Potter_and_Metaphysical_Hospitality
15. 5 hoteliv z istoriieiu [5 hotels with history]. (n.d). *Airlife*. Retrieved from: <https://airlife.ua/5-goteliv-z-istoriieiu/> [in Ukrainian].
16. Tissot, L. (2022). History of the Hotel Business in Western Europe: Actors, Strategies and Management. Introduction. *Mondes du tourisme*, 22. <https://doi.org/10.4000/tourisme.5370>
17. Carrillo, R. F., & Jepson, D.A. (1995). A Study in Historical Archaeology at the Tremont House Hotel, Lower Downtown Denver. Exploring the Colorado Frontier. Retrieved from: <https://archaeologycolorado.org/sites/default/files/Carrillo%20and%20Jepson%201995%20Tremont%20House.pdf>
18. Floričić, T., Šker, I., & Molnar, N. (2025). Architectural Design in Hotel Industry – Contemporary Challenges, Approaches to Sustainability and Emotional Aspects for Competitiveness of the Tourism Offer. *ENTRENOVA – ENTERprise REsearch INNOVation Journal*, 10(1), 360–378. <https://doi.org/10.54820/entrenova-2024-0030>
19. Skliarenko, N. (2015). Vzaiemodiia vidkrytykh dyzain-system i seredovyscha (na prykladi dyzainu zakladiv kharchuvannia) [Interaction between open design systems and the environment (using the example of restaurant design)]. *Arkadia*, 2, 37–41. Retrieved from: https://drive.google.com/file/d/19JmL1BdHeyt8G4mR0KxqqfuzTSwI_SK3/view [in Ukrainian].
20. Morris, C. (2016). The World’s Oldest Hotel Has Been a Family Business for 1,300 Years. *FORTUNE*. Retrieved from: <https://fortune.com/2016/01/26/oldest-hotel-keiunkan/>
21. Marghany, M., Morgan, N., Finniear, J., & White, P. (2023). Heritage hotels: An exploration of staff experiences in these unique hospitality environments. *Tourism and Hospitality Research*, 25(3), 519–525. <https://doi.org/10.1177/14673584231215707>
22. Vrabcová, P., Scholz, P., Linderová, I., & Kotoučková, H. (2024). Eco-friendly hotels and guesthouses as a new opportunity for resilience and sustainability: Evidence from the Czech Republic. *PloS one*, 19(4), e0301936. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0301936>
23. Koruka, K. O., & Skliarenko, N.V. (2024). Proiektnei kontseptsii staloho rozvytku u dyzaini hotelnoho prostoru [Project concepts of sustainable development in hotel space design]. *Design and art in the context of socio-cultural development: materials from the 10th International Scientific and Practical Conference (Khmelnyskyi, 9–11 October 2024)*. Odesa, KhNTU. (P. 129–132). Retrieved from: https://kntu.net.ua/ukr/content/download/119874/670803/file/2024_%D0%9C%D0%90%D0%A2%D0%95%D0%A0%D0%86%D0%90%D0%9B%D0%98.pdf [in Ukrainian].
24. Isak, C. (December 10, 2021). What Is Biomimicry? *TechAcute*. Retrieved from: <https://techacute.com/what-is-biomimicry/>
25. Yıldız, P. (2006). Analysis of the ‘Cappadocian cave house’ in Turkey as the historical aspect of the usage of nature as a basis of design. *WIT Transactions on Ecology and the Environment*, 87, 61–70. <https://doi.org/10.2495/DN060061>

Стаття надійшла: 20.10.2025

Прийнято: 06.11.2025

Опубліковано: 28.11.2025